

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Centesimum Septimum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

stinguitur, an interrogatio fieri debebat.

- 13 Delicta quaedam sunt, quae non committuntur in offensam, uel odium alicuius sed ad proprium commodum, ut fabricare monetam falsare, eam furari &c. de his fit interrogatio de sociis.
- 14 Delicta quae committuntur in odium aliorum confessus de illis de alijs non est interrogandus.
- 15 Iudex magis debet inquirere in delictis in alterius iniuriam factis, quam in factis ob proprium commodum.
Excipitur crimen laesae maiestatis.

Centesimum Septimum Priuilegium.

- 1 **C**ELESTIA gaudet priuilegio. † Si quidam praesbyter extitit confessus, se commisisse homicidium ad suggestionem quorundam, dubitari potest, utrum illi ad confessionem sacerdotis veniant puniendi de illo homicidio, respondetur quod non, nisi forsitan aliter hoc verum esse con-
- 2 stiterit. † Quia ut dicunt iura canonica, & civilia nulli de se confesso credendum est contra alios, excepto crimine
- 3 laesae maiestatis, periculosa enim. † Confessio confitentis de se, non est aduersus alios admittenda, si tamen de hoc infamati sunt eum tribus socijs sui ordinis, se purgare debent, cap. cum monasterium de confess. Quare autem ita fuerit decretatum. Ratio enim, quod non stetur confessioni alterius contra
- 4 alios, fuit, quia † sola confessio homicidii nullis alijs precedentibus indicijs non valet l. secunda, & tertia, & quarta. C. Si ex falsi instrum. & est casus in l. maritus & in l. penult. ff. de
- 5 quaestio. & l. diuus. † Sed ex qua causa fuit factum decretum, quod stetur confessioni in casu criminis laesae maiestatis, respondetur, quod hoc delictum committitur contra Papam, Imperatorem, Reges, Principes, Rempublicam, & Ciuitatem, non recognoscentem superiorem, & cum tractetur de istis magnis viris habentibus tantam auctoritatem, & potestatem, merito ex speciali priuilegio fuit facta exceptio, quod fides praestetur confessioni criminis laesae maiestatis, cum ex tali crimine multa inconuenientia oriri possunt ex quibus etiam subditi possunt damna sufferere, & in periculosam iacturam ne-
- dum

dum corporis, sed etiam animę incidere, nam ex simili euen-
 tu nisi aliquid mali euenire potest, hic igitur animadu-
 6 tendum. † Quod regulariter ad dictum confitentis crimen
 proprium non debet alter subijci tormentis, etiam si asserat
 fuisse suggestor, vel socius, delicti, optimè ad hoc facit, tex.
 in prædicto capit. 1. de confess. Dum dicit nulli pænè subdeu-
 7 dos, &c. Est enim distinctio nulli negatiua uniuersalis. † Ideo
 cum tortura sit pænna non modica à qua de iure ciuili potest
 appellari à Iudice eam decernente, licet alias ab interlocuto-
 8 ria non appelletur l. ante sententiam. ff. de appellat. & si di-
 ceretur. † Quod vnus testis facit iudicium sufficiens ad
 torturam, vt not. glos. in l. tertia C. ad l. Iulian. maiestat. not.
 Bar. in l. maritus. ff. de question. respondetur, quod illud
 procedit in teste integro secus videtur in eo, qui aliqua exce-
 9 ptione repelli potest, tex. in glos. si. ff. de question. in d. l. ma-
 ritus, & notandum, quod hoc procedit etiam si confitens cri-
 men proprium sit præbyter, vt hic, fortius etiam, si alias esset,
 10 mala famę, vitę, vel non tantę dignitatis. † Sed nunquid
 præbyter dicatur propriè crimen læsę maiestatis committere
 cum non sit verè subditus, tamen in facti contingentia consul-
 11 tit, Barb. in Conf. 22. in 1. dub. Lib. 3. † Tamen de facto
 Principes seculares pluries seruant contrarium, quia in hoc cri-
 mine cum agatur de ipsorum, aut statu non solent clericos re-
 mittere ad suos Iudices Ecclesiasticos, sed ipsi per suos Iudi-
 ces examinari faciunt, & torqueri, & quandoque enim su-
 spendi, & possent fortè Principes, & Iudices seculares hoc fa-
 cientes excusari, per tex. in c. perpendimus de sent. excomm.
 Quæro modo nunquid clericus postquam erit iudicatus à Iu-
 dice Ecclesiastico, quod comiserit tale crimen læsę maiesta-
 12 tis, erit deinde degradandus, & tradendus curię seculari.
 † Et quia degradatio fieri potest actualiter, & verbaliter,
 sufficit, quod tantum sit facta verbaliter, & hæc est com-
 munis opinio, vt attestatur Curtius Iunior, in conf. 159. nu.
 1. Villalobos in sua collecta communium opinionum, in litera
 E nu. 99. Et cum dictum sit de crimine læsę maiestatis.
 † Quærendum puto quid si aliquis fuit interrogatus de cri-
 mine aliorum, & respondit nunquid sua confessio præiudi-
 cet, & refert quosdam, quos ipse sequitur distinguere,
 an debuerit interrogari, an non, si debuit interrogari,
 quia est, de casibus spiritualibus, tunc non præiudicat
 sed

plene, sed facit aliquam præsumptionem, ita, quòd locus est
 quæstioni, per tormenta, si non debuit interrogari, tunc non
 facit talem præsumptionem, quòd locus sit torture, aliqui te-
 nuerunt in distincte, quòd talis confessio inducit talem præ-
 sumptionem, quòd locus sit tormentis, sed prima sententia,
 quæ fuit Cyn. videtur rationabilior, Bar. in l. fi. C. de accusat.
 similiter transiit cum gl. Sed in l. repeti. ff. de quæst. impugnat
 dictum gl. Dicens leue esse dicere, hoc fallit, quasi velit dice-
 re reddenda est, ratio fallentiæ, vnde dando theoricam, dicit.

13 † Quòd quædam sunt delicta, quæ non committuntur princi-
 paliter in offensam, vel odium alicuius, sed propter commo-
 dum committentium, vt falsare, vel fabricare monetam. Item
 latrocinia facere, nam & latrones non odiunt aliquem, sed di-
 ligunt æs alterius, & isto casu potest interrogare de socijs, l.
 diuus. ff. de cust. reo, & l. prouinciarum C. de fer. & l. fi. C.
 de mal. & mat. l. qui vltimo in fi. ff. de pen. & l. fi. ff. ad exhib.

14 † Quædam sunt delicta, quæ committuntur principaliter in
 odium aliorum, & in istis confessus de se non debet interroga-
 ri de alijs, vt d. l. repete et d. l. fi. de accus. Ex predictis infer-
 tur, quòd plures possunt interrogari de socijs, & de recepta-
 toribus, & similibus, argumento d. l. diuus. Ratio prædicto-
 rum secundum eum est, quia quando delictum committitur
 in alterius iniuriam, est, qui alios delinquentes accusare po-
 test. † Sed non ita in delictis, quæ non committuntur princi-
 paliter in alterius iniuriam, ideo magis permittitur iudici
 inquirere in istis, quam in illis, & ita theorica, Bar. est, not.
 Quæ est satis æqua, quia excipit crimen læsæ maiestatis, nam il-
 lud committitur in odium Principis, & tamen interrogatur
 de socijs, cap. fi. 15. q. 3. Ex istis habetur satis conclusum,
 quòd nulli de se confesso credi debet in præiudicium aliorum,
 & quòd cõfessio criminosi non est contra alium admittenda,
 nisi fuerit confessio criminis læsæ maiestatis infamatus tamen
 de crimine, potest se purgare.

S V M M A R I U M.

- 1 Mulier proponens non esse cognitam, nec cognosci posse à viro per iura-
 mentum, & per aspectum corporis per septem mulieres, viro contra-
 rium iurante, cui standum.
- 2 Puella iuramento se esse virginem statur cum septem mulieribus testi-
 moniis.

Mulie-

- 3 Mulierum generis variabile, & earum sexus fragilis est.
- 4 Mulieres repelluntur à testimonio multorum casuum, & præsertim de iure canonico.
- 5 Mulier in quibus casibus possit esse testis vel non.
- 6 Nihil certius est, quàm oculo videre præcipuè quando visio est facta per personas in arte peritas.
- 7 Obstetrices cognoscunt puellas virgines ex inspectione natura.
- 8 Mulieres sunt ita malitiosæ, quòd quando vivis copulantur, faciunt se virgines, si non sunt, & ita homines fraudantur.
- 9 Obstetrices appellantur bonæ femina in aliqua provincia pro ut apud Lygures.
- In qua civitate Genuæ, ego fui auditor Rota.
- 10 Virginitas probatur per testes, & qualiter debeant deponere.
- 11 Virginitatis, vel non virginitatis probatio, quomodo fieri debeat.
- 12 Mulierum calliditates, siue malitiæ, ut se ostendant prima nocte virgines viris suis.
- 13 Pena coitus perpetrati inter ipsas mulieres est mors.
- 14 Matrimonium pro alijs approbavi, pro me reprobaui, quia est onus.
- 15 Matrimonium est necessarium, ut evitetur fornicatio.
- 16 Peritis in arte statur, si non agitur de graui præiudicio, & si res de qua tractatur sit facilis.
- 17 Sententia lata de consilio peritorum potest retractari ibi lege exemplum.
- 18 Sententia lata per falsos testes vel instrumenta potest retractari.
- 19 Sententia ad hoc, ut retrahatur requiritur, quòd sit appellatum.
- 20 Peritis an sit danda fides absque iuramento, dubitatur.
- 21 Peritorum iuramentum saluatur, quia aliud est iuramentum credulitatis, ut ipsi faciunt, aliud iuramentum veritatis dicendæ.

Centesimum Octauum Privilegium.

ICCLESIA gaudet privilegio, quæstio matrimonii coram quibusdam Iudicibus delegatis vertebatur, coram quibus. † Mulier proponebat se nec à viro cognita, nec potuisse cognosci, quòd tam proprio iuramento, quam iuramento septem mulierum probavit, quæ per aspectum corporis eam esse virginem asseuerant, viro per suum iuramentum in contrarium asserente, quæritur, cui fit fides potius adhibenda.

Papa